

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4To/127/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1219011007
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Kováč
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1219011007.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Karola Kováča a sudcov JUDr. Zuzany Molnárovej a Mgr. Michala Kačániho, PhD. v trestnej veci obžalovaného U. N., pre zločin podvodu spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., o odvolaní prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II z 21.04.2022 sp. zn. 1T/122/2019, na verejnom zasadnutí konanom 14. marca 2023 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por. z r u š u j e sa napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. s použitím § 285 písm. c/ Tr. por. sa obžalovaný

U. N., nar. XX.XX.XXXX v A., N. republika, bytom E. W.
P. XX, XXXX B., D. republika, na slobode,

o s l o b o d z u j e

spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava II zo dňa 21.11.2019 sp. zn. 2 Pv 308/15/1102, pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin podvodu spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

obvinený U. N. po predchádzajúcej vzájomnej dohode spoločne s inými trestne zodpovednými osobami S. S. a S. L. dňa XX.XX.XXXX v Q. na F. X v byte č. X predstieral poškodenej J. Q. ako vlastníčke nehnuteľnosti - bytu na prízemí bytového domu súpisné číslo XXXX, k. ú. M. L., zapísaného na liste vlastníctva č. XXXX splnenie zmluvných podmienok vyplývajúcich zo Zmluvy o prevode nehnuteľnosti (Kúpnej zmluvy) v stanovení kúpnej ceny a v sprostredkovaní kúpy nového bytu, pričom obžalovaný ako kupujúci im poskytol v presne nezistenom čase a mieste svoje osobné údaje, v dôsledku čoho poškodená J. Q. predmetnú kúpnu zmluvu ako predávajúca aj podpísala, ktorej doručenie spolu s podpísaným návrhom na vklad vlastníckeho práva Správe katastra pre hl. m. SR Bratislavu so sídlom na U. ceste č. XX (Katastrálny úrad) zabezpečili dňa 29.06.2006, ktorý dňa 21.09.2006 povolil vklad vlastníckeho práva v prospech obžalovaného ako kupujúceho, pričom poškodenej J. Q. nevyplatili kúpnu cenu tak, ako je uvedené v článku VI. bodu 2 a bodu 3 kúpnej zmluvy, v ktorej nebola stanovená vopred dohodnutá výška kúpnej ceny tak, ako to požadovala poškodená a taktiež nedošlo ani k sprostredkovaniu kúpy nového bytu, čím poškodenej J. Q. spôsobili škodu vo výške 56 900 € (1 714 169,40 Sk),

p r e t o ž e

nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný U. N..

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. sa poškodená J. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXXX/X, Q., odkazuje s nárokom na náhradu škody na civilný proces

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II z 21.04.2022 sp. zn. 1T/122/2019 bol obžalovaný U. N. podľa § 285 písm. b/ Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava II zo dňa 20.11.2019 sp. zn. 2 Pv 308/15/1102, pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin podvodu spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že obvinený U. N. po predchádzajúcej vzájomnej dohode spoločne s inými trestne zodpovednými osobami S. S. a S. L. dňa 28.06.2006 v Q. na F. X v byte č. X predstieral poškodenej J. Q. ako vlastníčke nehnuteľnosti - bytu na prízemí bytového domu súpisné číslo XXXX, k. ú. M. L., zapísaného na liste vlastníctva č. XXXX splnenie zmluvných podmienok vyplývajúcich zo Zmluvy o prevode nehnuteľnosti (Kúpnej zmluvy) v stanovení kúpnej ceny a v sprostredkovaní kúpy nového bytu, pričom obžalovaný ako kupujúci im poskytol v presne nezistenom čase a mieste svoje osobné údaje, v dôsledku čoho poškodená J. Q. predmetnú kúpnu zmluvu ako predávajúca aj podpísala, ktorej doručenie spolu s podpísaným návrhom na vklad vlastníckeho práva Správe katastra pre hl. m. SR Bratislavu so sídlom na U. ceste č. XX (Katastrálny úrad) zabezpečili dňa 29.06.2006, ktorý dňa 21.09.2006 povolil vklad vlastníckeho práva v prospech obžalovaného ako kupujúceho, pričom poškodenej J. Q. nevyplatili kúpnu cenu tak, ako je uvedené v článku VI. bodu 2 a bodu 3 kúpnej zmluvy, v ktorej nebola stanovená vopred dohodnutá výška kúpnej ceny tak, ako to požadovala poškodená a taktiež nedošlo ani k sprostredkovaniu kúpy nového bytu, čím poškodenej J. Q. spôsobili škodu vo výške 56 900 € (1 714 169,40 Sk), pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. bola poškodená J. Q. odkázaná s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku v lehote uvedenej v § 309 ods. 1 Tr. por. bolo podané odvolanie zo strany prokurátora (odvolanie bolo podané ihneď po vyhlásení oslobodzujúceho rozsudku), pričom odvolateľ bol oprávnenou osobou podľa § 307 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Odvolanie podané v neprospech obžalovaného bolo prokurátorom podrobne odôvodnené osobitným podaním doručeným na prvostupňový súd dňa 04.08.2022 a to nasledovným spôsobom:

„S právnymi úvahami samosudcu Okresného súdu Bratislava II sa nestotožňujem, pričom mám za to, že samosudca si nekriticky osvojil účelovú obhajobu obžalovaného U.a N. (ďalej len ako „obžalovaný“), vykonané dôkazy vyhodnotil len v jeho prospech, pričom práve dôkazom, ktoré vyvracajú obhajobu obžalovaného, nebola v odôvodnení rozsudku venovaná žiadna pozornosť. V rámci vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní bola dňa 13.07.2021 vypočutá poškodená J. Q. (ďalej len „poškodená“). Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že samosudca jej výpoveď vyhodnotil ako málo vierohodnú, v detailoch nevierohodnú. S uvedeným záverom sa nestotožňujem. Poškodená na hlavnom pojednávaní jednoznačne uviedla, že zmluvy týkajúce sa jej bytu jej priniesli domov L. a S. a tieto boli podpísané už obžalovaným. Obžalovaný ako i svedkyňa S. S. zhodne uviedli, že si nepamätajú, kto zmluvy podpisoval ako prvý - či poškodená alebo obžalovaný. To, že si obžalovaný a svedkyňa S. S. nepamätajú, kto podpísal zmluvy ako prvý, ešte nevyklučuje výpoveď poškodenej v časti týkajúcej sa podpisu zmlúv t.j. že tieto už boli podpísané obžalovaným. Samosudca však napriek uvedenému dospel k záveru, že nebolo dokázané, kto podpísal prvý zmluvu, pričom je zrejmé, že tak ako výpoveď obžalovaného, tak aj výpoveď svedkyne S. S. sú nevierohodné a neobjektívne. Vykonaním dokazovaním nebol produkovaný žiaden iný dôkaz, na podklade ktorého by bolo možné vyvodiť záver, že kúpnu zmluvu podpisovala poškodená ako prvá. Nie je možné sa stotožniť ani s tvrdením samosudcu, že poškodená si zamenila obžalovaného s iným mužom - svedkom P. R.. Z výpovede poškodenej z prípravného konania ako i z jej výpovede na hlavnom pojednávaní podľa môjho názoru vyplynulo, že poškodená vedela ako svedok P. R. vyzerá, osobu, ktorá u nej v byte bola, poškodená označila menom P., pričom už vo svojej výpovedi z prípravného konania ho spomenula niekoľkokrát. Skutočnosť, že svedok P. R. bol v byte poškodenej, potvrdil tento aj vo svojej výpovedi v prípravnom konaní. Z uvedeného tak vyplýva, že zámena u poškodenej obžalovaného so svedkom P. R. je nepravdepodobná. Poškodená v rámci svojho výsluchu na hlavnom pojednávaní opísala vonkajší vzhľad obžalovaného, pričom tento opis je totožný s opisom osoby, ktorá podľa výpovede svedkyne F. C. (č. I. 599) prišla osobne na správu katastra a mala záujem o vyhotovenie kópie kúpnej zmluvy uzavretej medzi poškodenou a obžalovaným. Skutočnosť, že obžalovaný bol na správe katastra ohľadne predmetnej

kúpnej zmluvy, potvrdil aj sám obžalovaný vo svojej výpovedi pred sudcom pre prípravné konanie zo dňa 01.08.2008. Považujem za akceptovateľné, ak si poškodená vzhľadom na odstup času, jej vek ako i zdravotný stav nepamätá alebo nespomína na niektoré okolnosti týkajúce sa žalovaného skutku, prípadne tieto interpretuje trochu odlišne. Prípadné nezrovnalosti vo výpovede poškodenej vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ešte nezakladajú jednoznačný záver o tom, že výpoveď poškodenej je málo vierohodná, tak ako ju vyhodnotil samosudca, ktorý podľa môjho názoru vzhľadom na jeho odôvodnenie v zásade dospeš k záveru, že celá výpoveď poškodenej je nevierohodná. Výpoveď a obranu obžalovaného považujem za účelovú v snahe vyhnúť sa trestnej zodpovednosti, jeho verziu skutku ako nedôveryhodnú a v rozpore s vykonaným dokazovaním a zistenými skutočnosťami a to z nasledujúcich dôvodov: Obžalovaný vo svojej výpovedi v prípravnom konaní zo dňa 16.06.2010 uviedol, že si zobral pôžičku 2.000.000,- Sk asi 4 roky dozadu a to za účelom vyplatenia bytu na F. č. X v Q., pričom z tejto pôžičky previedol na účet S. 600.000,- Sk a cirka 700.000,- Sk vybral z účtu a odovzdal ich priamo S.. V rámci dokazovania bola zabezpečená Zmluva o poskytnutí bezúčelovej flexihypotéky uzavretá medzi VÚB, a.s. a obžalovaným U.om N. a to dňa 04.04.2007. Súčasne z obsahu písomnej odpovede z VÚB, a.s. zo dňa 16.08.2010 je zrejmé, že obžalovanému bolo dňa 18.04.2007 na číslo účtu XXXXXXXXXXXX/XXXX poskytnuté čerpanie schváleného hypotekárneho úveru vo výške 1.985.112,-Sk. Z predmetných listinných dôkazov jednoznačne vyplýva, že obžalovaný si síce zobral úver, ale až takmer 10 mesiacov po tom, čo bola medzi ním a poškodenou podpísaná kúpna zmluva. Zo zabezpečeného výpisu z účtu č. XXXXXXXXXXXX/XXXX vyplýva, že obžalovaný dňa 19.04.2007 vykonal prevod vo výške 685.000,- Sk na číslo účtu XXXXXXXXXXXX/XXXX, ktorého majiteľom účtu bol opäť obžalovaný U. N., pričom dispozičné oprávnenie k predmetnému účtu mala aj S. S.. Táto následne vykonala z predmetného účtu tri výbery a to dňa 02.05.2007 výber vo výške 250.000,- Sk, dňa 04.05.2007 výber vo výške 230.000,- Sk a dňa 10.05.2007 výber vo výške 200.000,- Sk (spolu teda vo výške 680.000,- Sk). Z výpisu z účtu č. XXXXXXXXXXXX/XXXX ďalej nevyplyva, že by obžalovaný vykonal jednorazový výber z účtu vo výške 700.000,- Sk. Obžalovaný vykonal v dňoch 10.05.2007 až 22.05.2007 tri väčšie výbery z účtu, avšak tieto boli v celkovej výške 309.500,- Sk, a nie 700.000,- Sk. Z vyššie uvedeného tak jednoznačne vyplýva, že v čase podpisu kúpnej zmluvy nemal obžalovaný požadovanú hotovosť na vyplatenie kúpnej ceny bytu na F. č. X v Q. pre poškodenú a teda čestné prehlásenie S. S. zo dňa 23.10.2008 o tom, že od obžalovaného prevzala v mesiacoch apríl až jún 2006 sumu vo výške 1.550.000,- Sk na byt č. X na F. č. X v Q. sa nezakladá na pravde. Obžalovaný vo svojej výpovedi v rámci prípravného konania ďalej uviedol, že 600.000,- Sk previedol na účet pani S., ktorý mala asi v Tatrabanke. Účet, na ktorý obžalovaný dňa 19.04.2007 previedol finančné prostriedky vo výške 685.000,- Sk bol skutočne účet vedený v Tatrabanke, avšak majiteľom tohto účtu bol sám obžalovaný. S. S. mala k predmetnému účtu dispozičné oprávnenie, ktoré následne v dňoch 02.05.2007 až 10.05.2007 vrátane aj využila a z účtu vedeného v Tatrabanke, ktorého majiteľom bol obžalovaný, vybrala spolu finančné prostriedky vo výške 680.000,- Sk. Zastávam názor, že obžalovaný žiadnym dôveryhodným spôsobom nepreukázal ani svoje tvrdenie, že S. S. dal na začiatku minimálne 250.000,- Sk, ktoré mali slúžiť ako záloha za byt č. X na F. č. X v Q.. Obžalovaný o tomto úkone nemá žiadne konkrétne potvrdenie, pričom písomné potvrdenie resp. čestné prehlásenie S. S. zo dňa 23.10.2008 ako už bolo vyššie uvedené, sa podľa môjho názoru nezakladá na pravde. Skutočnosť, že obžalovaný mal doma v hotovosti našetrených 250.000,- Sk považujem za vysoko nepravdepodobné a to aj v kontexte jeho uvádzaných skutočností, týkajúcich sa jeho majetkových pomerov a pracovnej činnosti ako i neskôr následne vykonaných krokov spočívajúcich v zabezpečení si úveru vo výške 2.000.000,- Sk, ktorú ako sám obžalovaný uviedol, túto použil (okrem údajného vyplatenia bytu na F. č. 5) na svoje osobné účely. S vyššie uvedenými skutočnosťami sa samosudca v odôvodnení rozsudku vôbec nevysporiadal, naopak, výpoveď obžalovaného týkajúcu sa poskytnutia preddavku vyhodnotil dokonca ako pravdivú, ktorú odôvodnil tým, že svedkyňa S. S. mala pri podpise kúpnej zmluvy u poškodenej v byte určitú hotovosť (200.000,-Sk). V tomto smere poukazujem na výpoveď svedka P. R., ktorý vo svojej výpovedi v rámci prípravného konania uviedol, že S. S. pri podpise zmluvy u poškodenej tejto na stôl dala okolo 20.000,- Sk. Výpoveď svedkyne S. S. považujem za neobjektívnu, nevierohodnú, táto nie je logická a už vôbec nie ani presvedčivá. Je nepochybné, že medzi ňou a obžalovaným bol v inkriminovanom čase veľmi blízky vzťah, obžalovaný doslovne uviedol, že ju vnímal ako družku. Svedkyňa S. S. vo svojej výpovedi v prípravnom konaní uviedla, že čestné prehlásenie zo dňa 23.10.2008 napísala ona. Ako už bolo vyššie uvedené, v kontexte výpovede obžalovaného a následne zabezpečenými listinnými dôkazmi zVÚB, a.s bola vierohodnosť tohto vyhlásenia v celom rozsahu spochybnená. Do pozornosti dávam aj tú skutočnosť, že predmetné čestné prehlásenie bolo S. S. napísané v prospech obžalovaného po vyše dvoch rokoch od podpisu kúpnej zmluvy týkajúcej sa bytu na F. č. X v Q., pričom v tom čase bol už obžalovaný niekoľko mesiacov stíhaný pre daný skutok. Obžalovaný vo svojej výpovedi uviedol, že časť kúpnej ceny za byt na F. č. X

v Q. poslal S. S. na jej účet, ktorý mala asi v A.. Z výpovede tejto svedkyne vyplýva, že tento účet mal byť účet firmy, ktorá sa mala zaoberať hudobnou produkciou a túto firmu mal mať obžalovaný U. N.. Z uvedeného je zrejme, že výpoveď obžalovaného a výpoveď svedkyne sa v tejto časti nezhodujú. O snahe vyvinúť obžalovaného z konania na žalovanom skutku svedčí nielen tendenčná výpoveď svedkyne S. S., ale aj jej písomné čestné vyhlásenie zo dňa 23.10.2008 ako i výpoveď svedkyne F. C. z prípravného konania, v ktorej táto uviedla, že po tom, čo bolo podané trestné oznámenie, prišla za svedkyňou S. s jednou pani, ktorú S. do toho pribrala a ktorá mala robiť s bytmi, pričom tieto jej povedali, aby pred políciou nespomínala toho jej priateľa, ktorý robil tie papiere a spolupracoval v tejto veci, ktorý bol údajne priateľom tej druhej pani, teda tej, čo bola so S. a ktorý bol vraj v Rakúsku a ktorý s tým vraj nič nemal. Som toho názoru, že pani, ktorá prišla so S. L. za svedkyňou F. C. bola S. S., pričom priateľ, o ktorom sa nemala svedkyňa F. C. zmieňovať pred políciou, bol obžalovaný U. N., ktorý pracoval v tom čase ako tmočník na letisku vo F. a ktorý bol priateľom S. S.. Na základe vyššie uvedených skutočností mám zato, že v posudzovanej veci boli zo strany obžalovaného naplnené všetky pojmové znaky zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona vrátane subjektívnej stránky stíhaného trestného činu. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že obžalovaný v čase uzavretia kúpnej zmluvy nedisponoval žiadnymi finančnými prostriedkami, ktoré by slúžili na úhradu kúpnej ceny za byt na F. č. 5 v Q.. Je nepochybné, že o tejto skutočnosti vedel a bol si toho vedomý v čase podpisu kúpnej zmluvy aj sám obžalovaný, keďže finančné prostriedky, ktoré obžalovaný uvádzal vo svojej výpovedi a na ktoré sa odvolával, nadobudol formou úveru až takmer 10 mesiacov po uzavretí kúpnej zmluvy, pričom v čase poskytnutia úveru obžalovanému bolo už v predmetnej veci začaté aj trestné stíhanie a to na základe podaného trestného oznámenia poškodenou. Je teda zrejme, že obžalovaný ani pred uzavretím kúpnej zmluvy, ani v čase jej uzavretia a ani bezprostredne po uzavretí kúpnej zmluvy nemal žiaden úmysel zaplatiť poškodenú za jej byt na F. č. X v Q.. Obžalovaný ani po nadobudnutí finančných prostriedkov prostredníctvom úveru nevykonával žiadne úkony smerujúce k úhrade kúpnej ceny za byt č. 3 na F. č. X v Q.. Ako vyplýva z výpisu účtu číslo XXXXXXXXXXX/XXXX jedinú úkon, ktoré vykonal boli na jeho prospech a v prospech S. S.. H. obžalovaného tak jednoznačne smeroval len k získaniu predmetného bytu bez zaplataenia kúpnej ceny a to v súvislosti so spoločným konaním S. S., ktorá bola už za predmetný skutok aj právoplatne odsúdená. Obžalovaný tak participoval na mylných informáciách, ktoré boli uvádzané poškodenú a to minimálne v rozsahu týkajúceho sa zaplataenia kúpnej ceny, keďže obžalovaný už pred podpisom kúpnej zmluvy vedel, že za predmetný byt nikdy nebude poškodenú vyplatená kúpna cena a to ani priamo ním a ani prostredníctvom S. S., pričom pre poškodenú nebude zabezpečená ani žiadna kúpna iného bytu. S. si dovoľujem uviesť, že v prípade, ak mal samosudca zato, že na základe vykonaného dokazovania je potrebné vo veci postupovať v zmysle § 285 Trestného poriadku, som toho názoru, že mal postupovať v zmysle § 285 písmeno c) Trestného poriadku. V odôvodnení rozsudku samosudca uviedol a poukázal na právoplatné odsudzujúce súdne rozhodnutie S. S. a S. L. pre skutok, ktorý je identický (po obsahovej aj štylistickej stránke) so skutkom uvedeným vo výrokovvej časti rozsudku. K uvedenej skutočnosti vyvodil s poukazom už na právoplatné odsudzujúce súdne rozhodnutie S. S. a S. L. záver, že prokurátorom žalovaný skutok sa stal. Som toho názoru, že v prípade, ak sa samosudca pri svojich úvahách odvolal na už právoplatné súdne rozhodnutie, ktorým boli S. S. a S. L. uznané vinnými, mal v tomto kontexte posudzovať nielen skutočnosť, že žalovaný skutok sa stal, ale že tento je aj trestným činom a to aj vo vzťahu k obžalovanému. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti navrhujem Krajskému súdu v Bratislave, aby odvolaním napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo dňa 21.04.2022, sp. zn. 1T/122/2019 podľa 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil a postupom podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.“

Obžalovaný U. N. sa k odvolaniu prokurátora písomne vyjadril osobitným podaním, ktoré bolo doručené na Okresný súd Bratislava II dňa 21.09.2022. V odôvodnení tohto vyjadrenia obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu uviedol, že prokurátor obžalobu podal pre spolupáchatelstvo s dvoma odsúdenými osobami a do vylúčeného spisu nepriložil dôkaz - výpoveď spolupáchatelky S. L.. Naopak priložil dôkazy - výsluchy svedkov usvedčujúcich odsúdené S. S. a S. L. a vôbec sa nedotýkajúce obžalovaného U. a N.. Keď si obhajca prečítal dôvody odvolania, následne skonštatoval, že protiprávnosť konania obžalovaného bola takmer preukázaná, ale nedočítal sa, aký dôkaz bol prokurátorom v obžalobe a na súdnom pojednávaní vykonaný, ktorý by odôvodňoval vôbec v odvolacom konaní možnosť vyhovieť návrhu na zrušenie oslobodzujúceho rozsudku a vrátenia veci súdu, aby tento pokračoval v porušovaní práv obžalovaného U. a N.. Nemožno nepoukázať na to, že prokurátor ako ochranca zákona a žalobca za štát vytyka obžalovanému, že žiadnym dôveryhodným spôsobom nepreukázal ani svoje tvrdenie v už spomínaného protiprávneho konania. Tu prokurátor zlyhal aj vecne,

lebo treba konštatovať, že on (prokurátor) nepreukázal vinu a naplnenie skutkovej podstaty podvodu. Obhajca obžalovaného navrhol, aby prokurátor prehodnotil podanie odvolania z pohľadu porušovania práv, a aby sám podané odvolanie vzal späť, lebo už po podaní obžaloby mal uvažovať o odstúpení od obžaloby v zmysle § 239 ods. 2 Tr. por.

Krajský súd v Bratislave v konaní o odvolaní prokurátora, nariadil verejné zasadnutie, ktorého sa zúčastnili iba obhajca obžalovaného a prokurátorka krajskej prokuratúry.

Odvolačný súd podľa § 293 ods. 7 Tr. por. vykonal verejné zasadnutie bez prítomnosti obžalovaného U.a N., nakoľko svojim písomným podaním zo 06.03.2023, ktoré bolo doručené na krajský súd toho istého dňa, t. j. 06.03.2023, požiadal, aby sa odvolacie konanie vykonal v jeho neprítomnosti. Obžalovaný bol na verejné zasadnutie riadne a včas upovedomený (doklad o doručení upovedomenia o termíne verejného zasadnutia bol obžalovaným podpísaný dňa 13.02.2023), pričom obžalovaný bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti. Verejné zasadnutie pred odvolacím súdom bolo vykonané aj v neprítomnosti poškodenej J. Q., nakoľko na takéto postupy boli splnené všetky zákonné podmienky.

Na verejnom zasadnutí pred odvolacím súdom prokurátorka krajskej prokuratúry sa v plnom rozsahu pridriavala podaného odvolania a jeho dôvodov. Navrhla, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Obhajca obžalovaného navrhol odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietnuť. Prvostupňový rozsudok považoval za správny, v posudzovanej veci nejde o trestný čin, ale ide výslovne o občianskoprávny vzťah.

Krajský súd v Bratislave podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, proti ktorému odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie prokurátora je iba čiastočne dôvodné, hoci z iných dôvodov než ktoré namietal.

Okresný súd pochybil v tom, keď obžalovaného U.a N. oslobodil spod obžaloby podľa ustanovenia § 285 písm. b/ Tr. por., hoci správny postup mal byť taký, že obžalovaný mal byť oslobodený spod obžaloby podľa § 285 písm. c/ Tr. por. Takéto pochybenie odvolací súd konvalidoval svojim vlastným rozhodnutím.

Krajský súd aj v kontexte odvolacích námietok okresného prokurátora vyslovuje, že výrok o vine musí byť vždy založený len na takých dôkazoch, ktoré celkom vylučujú pochybnosť, že žalovaný skutok sa skutočne stal, vykazuje všetky znaky trestného činu po objektívnej a subjektívnej stránke a spáchala ho výlučne osoba uvedená v podanej obžalobe.

Výrok o vine zo spáchania trestného činu nie je možné založiť len na indíciách, domnienkach, alebo len na pravdepodobných skutkových záveroch. Výrok o vine musí byť založený na skutkovom stave, o ktorom nie sú dôvodné (rozumné) pochybnosti a ktorý nepochybne vyplýva z vykonaných dôkazov.

Pokiaľ prokurátor podanú obžalobu na obžalovaného U.e N. oprel o jeden z kľúčových dôkazov a to o výpoveď poškodenej - svedkyne J. Q., k tomu odvolací súd uvádza, že táto svedecká výpoveď poškodenej nespĺňala podmienky na to, aby tvorila podklad pre odsudzujúci výrok súdu. Jednotlivé výpovede poškodenej, či už z prípravného konania, alebo z hlavného pojednávania vo vzťahu k obžalovanému U.ovi N. boli nejasné, zmätočné, ktoré vykazovali vzájomné rozpory a obsahovali vzájomné protirečenia. Poškodená nedokázala vo vzťahu k obžalovanému U.ovi N. reprodukovať priebeh skutkového deja a zrejme si obžalovaného zamieňala s inou osobou - svedkom P. R.. Navyše ani svedkovia F. F. (pracovníčka notárskeho úradu) a svedok P. R. (šofér S. S.) nepotvrdili, že pri podpise kúpnej zmluvy boli prítomní aj druhý muž (okrem svedka R.). Pokiaľ ide o výpoveď svedkyne F. C. (pracovníčky katastrálneho úradu), tá síce popísala muža, ktorý sa informoval ohľadom vkladu do katastra, pričom po tom, čo predložil vyšetrovateľ fotografiu jedného muža, následne svedkyňa potvrdila, že ide o toho istého muža, ktorý bol na katastrálnom úrade, avšak na strane druhej, táto svedecká výpoveď neusvedčuje obžalovaného zo skutku uvedeného v obžalobe. Takéto konštatovanie sa rovnako vzťahuje aj na svedeckú výpoveď F. C., ktorá vypovedala, že prišla za ňou S. (zrejme išlo o S. L.) s

ďalšou ženou a obe ženy jej povedali, aby pred políciu nespomínali muža (priateľa dotyčnej ženy, ktorá prišla so S.), ktorý „robit tie papiere a spolupracoval v tejto veci“.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že skutok ako taký, alebo v ňom zakomponovaná určitá skutková okolnosť významná z hľadiska otázky viny, môže byť preukázaná aj na základe jediného priameho dôkazného prostriedku (najčastejšie ide o svedeckú výpoveď), pokiaľ tento dôkazný prostriedok spĺňa aj ďalšie kritériá a to, že musí byť jasný, logický, presvedčivý, vierohodný a zároveň nemôže byť iným spôsobom spochybniteľný alebo zmenený. Znovu treba zopakovať, že v posudzovanej veci výpoveď poškodenej - svedkyne J. Q. tieto atribúty nespĺňala.

Čo sa týka listinných dôkazov ohľadom finančných pomerov obžalovaného - išlo o listiny zabezpečené od VÚB a Tatrabanky, tie síce dokladujú, že obžalovaný až po uplynutí takmer 10 mesiacov od podpisu kúpnej zmluvy s poškodenou J. Q., získal prostredníctvom poskytnutej bezúčelovej flexihypotéky, finančnú čiastku takmer dva milióny slovenských korún, a s touto čiastkou potom rôznym spôsobom nakladal, pričom viaceré výbery uskutočnila aj S. S., keďže mala spoludispozičné právo, avšak ani tento zabezpečený listinný materiál nemal takú dôkaznú silu, aby mohol byť sám osebe alebo v spojení s ďalšími dôkazmi podkladom pre odsudzujúci výrok súdu.

Podľa názoru krajského súdu, prokurátor neuniesol dôkazné bremeno na ustálenie viny obžalovaného. Je nepochopiteľné, prečo prokurátor netrval na osobnom výsluchu obžalovaného U. a N. na hlavnom pojednávaní, ako aj na výsluchu svedkyne S. S., pričom sa nedomáhal ani osobného výsluchu svedkyne S. L. (táto svedkyňa nebola vypočutá ani v rámci prípravného konania, bola vypočutá iba v procesnom postavení obvinenej). Z hľadiska zásady ústnosti a bezprostrednosti bolo nepochybne žiadúce, aby tieto uvedené osoby, prípadne ďalší svedkovia, vypovedali o rozhodných skutkových okolnostiach na hlavnom pojednávaní, vrátane toho, či aj obžalovaný U. N. sa aktívne podieľal na posudzovanom skutku. Prokurátor tak mohol vyvinúť väčšiu aktivitu v súdnom konaní v snahe ustáť obžalobu, eventuálne vyvrátiť obranu obžalovaného, ktorú si uplatňoval v rámci trestného konania. Navyše prokurátor na hlavnom pojednávaní ani nenavrhol prečítať výpoveď obžalovaného U. a N. z prípravného konania, hoci hlavné pojednávanie bolo vykonané v jeho neprítomnosti. Skoršia výpoveď obžalovaného U. a N. bola až z vlastnej iniciatívy samosudcu okresného súdu prečítaná na odročenom hlavnom pojednávaní (na č. I. 1002) bez toho, aby tomu predchádzal výslovný návrh prokurátora alebo obhajcu, čo sa však prišlo postup, ktorý je zakotvený v ustanovení § 258 ods. 4 Tr. por.

Podľa 258 ods. 4 Tr. por. na návrh prokurátora alebo obhajcu sa zápisnica o skoršej výpovedi obžalovaného alebo jej časť prečíta, ak sa koná v neprítomnosti obžalovaného, obžalovaný využije svoje právo nevypovedať alebo sa objavia podstatné rozpory medzi jeho skoršou výpoveďou a údajmi na hlavnom pojednávaní a ak bol skorší výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona. V prípade rozporov vo výpovediach sa prečíta tá časť zápisnice o skoršom výsluchu obžalovaného, ktorej sa namietané rozpory priamo týkajú. Na tieto rozpory treba obžalovaného upozorniť a spýtať sa ho na ich príčinu. Zápisnicu prečíta tá zo strán, ktorú určí predseda senátu, pokiaľ zápisnicu neprečíta sám alebo ním poverený člen senátu.

Z vyššie citovaného ustanovenia je zrejmé, že zákonodarca nepočíta s aktívnou účasťou samosudcu, resp. predsedu senátu, aby bez návrhu strán, sám z vlastnej iniciatívy prečítal skoršiu jeho výpoveď, za situácie, ak sa vykonáva hlavné pojednávanie bez jeho neprítomnosti, ale takýto návrh na prečítanie skoršej výpovede obžalovaného z prípravného konania, zákonodarca ponecháva výlučne procesným stranám a je len na ich rozhodnutí, či toto oprávnenie využijú alebo nevyužijú. Ak by takýto návrh zo strany prokurátora alebo obhajcu nebol podaný a súd by aj napriek tomu (iniciatívne) postupoval podľa § 258 ods. 4 Tr. por., išlo by o neprípustný a nekondiktórny zásah samosudcu, resp. predsedu senátu do dokazovania.

Možnosť súdu vstúpiť do dokazovania aj z vlastnej iniciatívy (§ 2 ods. 11 Tr. por.), rozhodne nie je možné chápať tak, že je predĺženou rukou, či pomocníkom procesnej strany, ktorá iniciatívne doplní alebo dotvorí dokazovanie tak, aby to bolo v jej prospech a to za situácie, keď procesné strany nevyužívajú svoje oprávnenia (napríklad podľa § 258 ods. 4, § 264 ods. 1 Tr. por.). Dôkazné bremeno v konaní pred súdom ťaží prokurátora, ktorý je povinný aktívne viesť dokazovanie na hlavnom pojednávaní (tejto povinnosti zodpovedá právo obžalovaného viesť aktívne svoju obhajobu a využívať svoje práva dané mu zákonom v dokazovaní na hlavnom pojednávaní), pričom povinnosťou súdu je len spravdливо

rozhodnúť, teda posúdiť, či prokurátor uniesol alebo neuniesol dôkazné bremeno (v zmysle § 2 ods. 10 Tr. por. majú povinnosť dokazovať a objasňovať rozhodné skutkové okolnosti len orgány činné v trestnom konaní, ale nie súd). Ak by sa prijal taký názor, že súd si môže alebo má si v dokazovaní na hlavnom pojednávaní „všetko urobiť sám“, t. j. aj bez návrhu prokurátora alebo obhajcu prečítať zápisnicu o skoršej výpovedi obžalovaného, išlo by o zjavné porušenie rovnosti strán v konaní pred súdom (§ 2 ods. 14 Tr. por.). Takéto poňatie kontradiktórneho procesu je neakceptovateľné. Súd by preto mal využívať svoje oprávnenie na aktívny vstup do dokazovania iba v nevyhnutných prípadoch, zdržanlivo a len na objasnenie dielčích otázok, či len na určité upresnenie skutkových okolností. Celkom určite by však nemal súd aktívne vstupovať do dokazovania, zvlášť za situácie, ak strany netrvajú na vykonaní určitého dôkazu, resp. takýto dôkaz ani nenavrhujú vykonať.

Pasivitu procesných strán pri vykonávaní dôkazov na hlavnom pojednávaní, resp. ich cielené nevyužitie práva na podanie návrhu v zmysle § 258 ods. 4 Tr. por., nie je možné nahrádzať aktivitou súdu a tvrdiť, že tu ide o situáciu výslovne v zákone neuvedenú, t. j. ide tu o mlčanie zákonodarcu, ktoré možno preklenúť analógiou. Práve naopak, ustanovenie § 258 ods. 4 Tr. por. má zákonodarcom predpokladané následky v tom, že ak nebudú splnené podmienky v ňom uvedené, potom sa skoršia výpoveď obžalovaného na hlavnom pojednávaní neprečíta a súd bude musieť rozhodnúť len na podklade dôkazov, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané. Ustanovenie § 258 ods. 4 Tr. por. je tu preto zákonodarcom ucelené, jasne formulované a za použitia argumentu a contrario je možné aj zistiť, kedy sa podľa tohto ustanovenia nesmie postupovať. Absenciu návrhu procesnej strany v zmysle § 258 ods. 4 Tr. por. nie je možné zamieňať, či stotožňovať s mlčaním zákonodarcu, či s medzerou v zákone.

Odvolací naznačenú problematiku uzatvára tak, že samosudca takýmto aktívnym postupom pri čítaní skoršej výpovede obžalovaného z prípravného konania, porušil ustanovenie § 258 ods. 4 Tr. por., čo malo za následok podstatnú chybu konania, nakoľko v takomto prípade bolo rozhodnutie súdu založené aj na dôkaze, ktorý nebol súdom vykonaný zákonným spôsobom. Z uvedeného dôvodu, odvolací súd nemohol pri svojom meritórnom rozhodnutí prihliadnuť na výpoveď obžalovaného U.a N. z prípravného konania na č. I. 75 - 94.

Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolacie námietky prokurátora spočívajúce v tom, že výpoveď obžalovaného U.a N. bola vyvrátená listinnými dôkazmi, resp. výsluchmi svedkov, nemôžu obstať, nakoľko výpoveď obžalovaného z prípravného konania nebola „vnesená“ do sústavy dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní a preto bolo vylúčené prihliadať na túto výpoveď obžalovaného, hodnotiť ju akýmkoľvek spôsobom, resp. dávať ju do protikladu s inými dôkazmi a súčasne spochybňovať jej hodnovernosť.

Ostatné odvolacie námietky prokurátora, predstavujú len inú hladinu hodnotenia dôkazov (bez akceptovania zásady „in dubio pro reo“), čo je pre obžalobu pochopiteľné. Takéto hodnotenie dôkazov však nadriadený súd nemôže akceptovať, najmä ak v odvolaní sa poukazuje len na určitú časť dôkazov, ale bez ich hodnotenia v celkovom kontexte.

Znovu treba vysloviť, že akýkoľvek vysoký stupeň podozrenia sám osebe nestačí k tomu, aby mohol tvoriť zákonný podklad pre odsudzujúci výrok súdu.

Priame dôkazy, prípadne aj súhrn nepriamych dôkazov k preukázaniu viny obžalovaného, musia tvoriť logickú a ničím nenarušenú sústavu vzájomne sa dopĺňujúcich dôkazov, ktoré vo svojom celku nielen spoľahlivo preukazujú všetky okolnosti žalovaného skutku a usvedčujú z jeho spáchania obžalovaného, ale súčasne vylučujú možnosť akéhokoľvek iného záveru.

V posudzovanom prípade sa však nepodarilo zabezpečiť také priame alebo nepriame dôkazy, ktoré by jednoznačne preukazovali, že skutok spáchal aj obžalovaný U. N..

Po oboznámení sa s dôkaznou situáciou dospel odvolací súd k takému záveru, že nebolo bez akýchkoľvek rozumných pochybností preukázané, že skutok spáchal okrem už právoplatne odsúdených osôb aj obžalovaný U. N., na základe čoho bolo nevyhnutné obžalovaného podľa § 285 písm. c/ Tr. por. spod obžaloby prokurátora oslobodiť.

S poukazom na to, že krajský súd rozhodol postupom podľa § 285 písm. c/ Tr. por., ohľadom adhézneho konania musel obligatórne aplikovať ustanovenie § 288 ods. 3 Tr. por. a poškodenú J. Q. odkázať s jej nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Vzhľadom na vyjadrené úvahy, krajský súd rozhodol na základe odvolania prokurátora spôsobom, vyplývajúcim z výrokovej časti tohto rozsudku, pričom v zmysle § 322 ods. 3 Tr. por. mal dostatok podkladov pre vlastné rozhodnutie.

Predmetné rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.